

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами XI Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ЕЛЕКТРОННІ ТА МЕХАТРОННІ СИСТЕМИ:
ТЕОРІЯ, ІННОВАЦІЇ, ПРАКТИКА»

18 грудня 2025 року

Полтава 2025

УДК 519.713

О.Г. Дрючко, к. х. н., доцент,

Т.Ю. Мірошниченко, аспірант

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ВРАХУВАННЯ СПЕЦИФІКИ ПЕРЕДУМОВ НА ЕТАПІ РОЗРОБЛЕННЯ ЛОКАЛЬНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ УПРАВЛІННЯ У ФІЗИЧНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ

На сьогоднішній день розробка бездротових сенсорних мереж є актуальним завданням у сфері технічного забезпечення, моніторингу та управління комплексними системами розподілених об'єктів і особливо в системах промислової телеметрії та управління передачею даних на невеликі відстані. Бездротові мережі на базі стандарту IEEE 802.15.4 являють собою альтернативу провідним з'єднанням у подібних системах та відрізняються більш гнучкою архітектурою, вимагають менших витрат при їх організації та експлуатації. Об'єднані в бездротову сенсорну мережу датчики утворюють територіально розподілену самоорганізовану систему збору, обробки та передачі інформації. А їх практична реалізація за такими технологіями, безсумнівно, є нестандартним і водночас ефективний спосіб вирішення проблеми.

Слід зазначити, що незважаючи на певну еволюцію сенсорних мереж, концепція побудови сенсорної мережі остаточно не оформилася і не виразилася певними програмно-апаратними (платформними) рішеннями. Реалізація сенсорних мереж на поточному етапі багато в чому залежить від конкретних вимог поставленої задачі. Архітектура, програмно-апаратна реалізація перебуває на етапі інтенсивного формування технології, що звертає увагу розробників з метою пошуку технологічної ніші для майбутніх практичних рішень.

Локальна мережа WLAN (Wireless Local Area Network), для створення якої використовують бездротові технології - це інформаційне середовище, яке об'єднує в єдине ціле комп'ютери, сервери, пристрої зберігання даних, мережеве обладнання та програмне забезпечення. У локальній мережі може бути всього кілька комп'ютерів, а може бути велика кількість робочих станцій в межах однієї організації. Такі мережі забезпечують оптимізацію інформаційних ресурсів, ефективний обмін інформацією між співробітниками, спільне вирішення завдань, централізований доступ та стабільну роботу ІТ-систем, розподіл обчислювальних ресурсів, інформаційну безпеку тощо.

Для побудови бездротових мереж можуть використовуватись такі технології:

- ZigBee (стандарт IEEE 802.15.4). Застосовується при створенні персональних мереж, у тому числі систем «розумний будинок», забезпечує радіус покриття 1-100 м;

- Bluetooth (стандарт IEEE 802.15.1). Невеликий радіус покриття дозволяє створювати персональні мережі, найчастіше, для підключення до ПК бездротових пристроїв;

- Wi-Fi (стандарт IEEE 802.11). Ця технологія сьогодні найчастіше застосовується для створення WLAN;

- WiMAX (стандарт IEEE 802.16). Дозволяє забезпечувати з'єднання на відстані до кількох кілометрів і застосовується для побудови WMAN.

Основною особливістю WLAN є можливість створити стабільне підключення в місцях, де прокладка кабелів утруднена. Крім того, рішення забезпечує: 1) мобільність користувачів (підключені пристрої легко переміщати в межах покриття бездротової мережі без втрати швидкості та якості передачі даних); 2) простоту створення; 3) можливості підключення сотень користувачів до однієї точки доступу, на відміну від дротових мереж, у яких для підключення кожного пристрою потрібен окремий кабель; 4) швидке та легке масштабування або модернізація за допомогою додавання чи заміни потрібної кількості мережевих пристроїв; 5) енергоефективність, гнучкість та економічність рішення; 6) покриття від кількох метрів до кількох кілометрів, залежно від вибраного обладнання та технологій.

До основних мінусів та можливих проблем, пов'язаних з використанням мереж WLAN, відносяться: 1) обмежена дальність передачі. Ця складність враховується на етапі проектування та вирішується підбором оптимального обладнання та технологій для конкретних завдань; 2) можливі перешкоди чи нестабільність з'єднання. Побудова Wi-Fi мережі в будівлі передбачає попередній аналіз таких складнощів та створення оптимальної схеми розміщення обладнання, що унеможливило подібні проблеми; 3) загрози як підключення неавторизованих користувачів, Для мінімізації таких ризиків підбираються ефективні рішення для захисту бездротових мереж та користувачів.

До основних пристроїв, за допомогою яких створюються бездротові мережі, належать: • мережні карти; • точки доступу; • комутатори; • ретранслятори; • мости та інше обладнання.

Під час створення Wi-Fi-мереж передача радіосигналів здійснюється в радіодіапазоні 2,4 ГГц або 5 ГГц. Точки доступу транслюють свій SSID (ідентифікатор мережі), а пристрої користувачів, потрапляючи в область покриття, надсилають запит, щоб налаштувати підключення.

У запропонованому авторами проекті як базова розглядається технологія ближнього радіозв'язку, що ретранслюється, 802.15.4/ZigBee, відома як «Сенсорна мережа» (англ. WSN – Wireless Sensor Network). Вона представляє собою розподілену самоорганізовану стійку до відмов окремих вузлів мережу з необслуговуваних пристроїв, які не потребують спеціальної

установки. Кожен вузол сенсорної мережі може містити різні датчики, мікрообчислювачі та радіоприймальні передавачі, адаптери і засоби керування. Це дозволяє функціональному агрегату здійснювати вимірювання, самостійно проводити початкову обробку даних та підтримувати зв'язок із зовнішньою інформаційною системою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Karl H., Willig A. *Protocols and Architectures for Wireless Sensor Networks*. — Wiley, 2005. — 524 p
2. Akyildiz I. F., Su W., Sankarasubramaniam Y., Cayirci E. *Wireless Sensor Networks: A Survey // Computer Networks*. — 2002. — Vol. 38(4). — P. 393–422
3. Callaway E. H. *Wireless Sensor Networks: Architectures and Protocols*. — Auerbach Publications, 2003. — 360 p
4. ZigBee Alliance. *ZigBee Specification*. — IEEE 802.15.4-Based Wireless Standard. — 2015
5. IEEE Standard 802.11-2020. *Wireless LAN Medium Access Control (MAC) and Physical Layer (PHY) Specifications*. — IEEE, 2020
6. Bluetooth SIG. *Bluetooth Core Specification Version 5.3*. — Bluetooth Special Interest Group, 2021
7. Ghosh A., Wolter D., Andrews J., Chen R. *Broadband Wireless Access with WiMAX/802.16: Current Performance Benchmarks and Future Potential // IEEE Communications Magazine*. — 2005. — Vol. 43(2). — P. 129–136
8. Culpepper B., Dung T. *Deployment Considerations in Wireless Sensor Networks: A Survey of ZigBee Deployment Scenarios // International Journal of Distributed Sensor Networks*. — 2013. — Vol. 9(3)

TAKING INTO ACCOUNT THE NATURE OF THE SPECIFICITY OF PRECONDITIONS AT THE STAGE OF DEVELOPMENT OF A LOCAL REMOTE CONTROL NETWORK IN A PHYSICAL EXPERIMENT

O. Dryuchko, Ph.D., Associate Professor,

T. Miroshnychenko, postgraduate student

National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”